

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoP/53/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5817204901
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 01. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5817204901.2

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: (aktuálne už plnoletý) E. M. (predtým B.), nar. XX.X.XXXX, Z. B., nar. XX.X.XXXX a Q. B., nar. XX.X.XXXX, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, deti rodičov: matka Mgr. V. M., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XX, právne zastúpená advokátom JUDr. Ferdinandom Klinovským, so sídlom V. C., I. G. XXXX.; a otec Q. B., nar. X.X.XXXX, bytom L. XX, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia o úpravu styku s maloletými deťmi, na základe odvolaní Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, matky a otca proti uzneseniu Okresného súdu Námestovo č. k. 4P/50/2017-451 zo dňa 15.7.2020

rozhodol:

Odvolania v časti týkajúcej sa úpravy styku otca s maloletými deťmi počas mesiacov júl a august 2020 o d m i e t a .

V časti úpravy styku otca s deťmi od mesiaca september 2020 vo vzťahu k toho času už plnoletému E. M. (predtým B.), nar. XX.X.XXXX, uznesenie okresného súdu z r u š u j e a konanie o neodkladnom opatrení z a s t a v u j e .

Vo zvyšnej časti uznesenie okresného súdu m e n í tak, že do právoplatného skončenia konania vo veci samej je otec o p r á v n e n ý stretávať sa za odbornej asistencie s maloletými Z., nar. XX.X.XXXX, a Q., nar. XX.X.XXXX, dvakrát mesačne v rozsahu jednej hodiny na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny v Námestove alebo v ním určených priestoroch. Termín a miesto konania stretnutí Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Námestove oznámi rodičom najneskôr tri dni vopred.

Matka je povinná deti na stretnutia pripraviť a v stanovený čas zabezpečiť ich prítomnosť na určenom mieste.

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Námestove podá Okresnému súdu Námestovo raz štvrťročne správu o priebehu stretnutí otca s maloletými Z. a Q..

Otec, matka a maloletí Z. a Q. s ú p o v i n í podrobiť sa odbornému poradenstvu prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Námestove, každý v počte 15 (pätnásť) aktivít.

Podrobnosti vykonania poradenstva určí Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Námestove. Po ukončení poradenstva Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Námestove podá Okresnému súdu Námestovo správu o priebehu a výsledkoch poradenstva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým uznesením (v poradí druhým) okresný súd na základe návrhu otca nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil dočasne styk otca s maloletými deťmi počas mesiacov júl a august 2020 každú stredu v čase od 10:00 hod. do 12:00 hod. za prítomnosti Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny

Námestovo (ďalej len ÚPSVaR) a následne od septembra 2020 až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej každý druhý víkend v mesiaci v sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod. a v nedeľu od 10:00 hod. do 17:00 hod. Vychádzal z toho, že v čase rozhodovania nebol vypracovaný znalecký posudok a v záujme zachovania kontaktu medzi otcom a maloletými synmi je potrebné - „hoci v zúženej miere“ - upraviť styk medzi nimi. Okresný súd bol toho názoru, že počas letných mesiacov je potrebná prítomnosť ÚPSVaR, resp. inej organizácie s ním spolupracujúcej. Keďže následne možno predpokladať normalizáciu vzťahov medzi otcom a deťmi, neskoršie stretnutia budú prebiehať „bez prítomnosti úradu práce“.

2. Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie ÚPSVaR, matka aj otec.

3. ÚPSVaR sa domáhal zmeny napadnutého rozhodnutia v tom smere, že stretnutia otca s maloletými budú aj mesiacoch júl a august 2020 prebiehať bez jeho prítomnosti. Medzi jeho zákonné kompetencie totiž nepatrí byť prítomný pri styku rodičov a detí. Mal za to, že ide „o zásah do rodiny a výkonu rodičovských práv“, pričom ich výkon nebol ani jednému z rodičov obmedzený. ÚPSVaR ďalej uviedol, že v dotknutej rodine sú vykonávané opatrenia na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa neštátnym akreditovaným subjektom TENENET o.z. v počte 80 hodín. Maloletým je zároveň poskytovaná psychologická pomoc v Centre pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Námestove (ďalej len CPPPaP) v zmysle vypracovaného plánu sociálnej práce s dieťaťom a jeho rodinou.

4. Matka sa domáhala zrušenia napadnutého uznesenia. Poukazovala na neprimeranú strohosť jeho odôvodnenia bez vymedzenia bližších dôvodov vymedzenej úpravy styku; navyše s uvádzaním zákonných ustanovení, ktoré sa na vec ani nevzťahujú. Zdôrazňovala, že maloletí dlhodobo nemajú s otcom dobrý vzťah, odmietajú ho (ako aj darčeky od neho) a nemajú záujem sa s ním stretávať. Negatívny vplyv otca na maloletých sa odzrkadľuje aj na správaní maloletých; a to nielen doma, ale aj v škole (o čom predložila súvisiace správy). Matka potvrdila, že navštevuje (ako aj otec) odborné poradenstvo v TENENET o.z. za účelom zlepšenia rodinnej situácie a vzájomnej komunikácie. Podľa nej je nevyhnutné dlhodobé odborné poradenstvo maloletým, aby zmenili svoj pohľad na vec a snažili sa o budovanie vzťahu s otcom. Aktuálna úprava styku však môže odcudzenie medzi nimi len prehĺbiť.

5. Otec sa domáhal zmeny napadnutého uznesenia tak, že bude v plnej miere vyhovené jeho návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Poukazoval na prieťahy v konaní tak pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení, ako i vo veci samej. Uviedol, že matka neuznáva jeho rolu otca a „všemožne“ bráni jeho stretávaniu s deťmi. Tvrdil, že podľa zistení psychológov majú všetci traja synovia syndróm zavrhnutého rodiča. Otec namietal tiež neurčitost' a nevykonateľnosť napadnutého uznesenia (osobitne vo vzťahu k termínu „každý druhý víkend v mesiaci“); čo matka zneužíva vo svoj prospech a neodkladné opatrenie nerešpektuje. Napadnuté uznesenie a konanie označil za „učebnicový príklad“ toho, ako by uznesenie súdu nemalo vyzerať (formálne a formulárové odôvodnenie), resp. ako by konanie vo veciach maloletých detí nemalo prebiehať.

6. Matka vo vyjadrení k odvolaniam ďalších účastníkov konštatovala - vzhľadom na uplynutie trvania dotknutej úpravy stretnutí - bezpredmetnosť konkrétnej reakcie k prítomnosti kolízneho opatrovníka pri stretnutiach v mesiacoch júl a august 2020. Doplnila, že v danom období sa stretnutia realizovali trikrát pri bránke (ich) rodinného domu, trvali niekoľko minút a mladší synovia odmietali komunikáciu a styk s otcom; najstarší E. stretnutia označil skôr za výmenu názorov s otcom. Matka popierala tvrdenia otca, že s ním nie je schopná a ochotná komunikovať a že „zneužíva výrok napadnutého uznesenia“. Naopak, otec namiesto budovania vzťahu s deťmi, hľadá pochybenia na strane matky.

7. V reakcii na odvolania ÚPSVaR a matky otec trval na účasti kolízneho opatrovníka na stretnutiach s maloletými i v budúcnosti, lebo iba týmto spôsobom bude matka donútená rešpektovať uznesenie o neodkladnom opatrení. Dodal, že prítomnosť kolízneho opatrovníka nie je zásahom do výkonu rodičovských práv; naopak, má pozitívny vplyv na maloletých. Otec žiadal, aby ÚPSVaR vykonal kontrolu u matky vo večerných hodinách a počas víkendov, čím by bolo zistené ako „zle a nedostatočne“ sa o deti stará. Odmietal tvrdenia matky, že by nemal so synmi dobrý vzťah; matka ich však manipuluje voči nemu. K vyjadreniu otec pripojil správy mediátorov Z. a Z. a TENENET o.z.

8. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolaní (§ 65 a § 66 CMP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) odvolania v časti týkajúcej sa úpravy stretnutí počas mesiacov júl a august 2020 na základe § 386 CSP odmietol, v časti úpravy styku

otca s deťmi od mesiaca september 2020 ohľadne toho času už plnoletého E. rozhodnutie okresného súdu podľa § 389 ods. 1 písm. a/ v spojení s § 391 ods. 1 CSP zrušil a konanie o neodkladnom opatrení zastavil a vo zvyšnej časti podľa § 388 CSP zmenil napadnuté uznesenie tak, ako je konštatované vo výroku tohto rozhodnutia.

9. Z vyššie konštatovaného vymedzenia trvania neodkladného opatrenia o úprave stretnutí otca s deťmi za prítomnosti ÚPSVaR je zrejmé, že sa jednalo o neodkladné opatrenie (resp. jeho časť) nariadené len na určitý čas. Súdená vec bola krajskému súdu predložená 7.10.2020, t.j. až po uplynutí obdobia, počas ktorého mala dotknutá časť neodkladného opatrenia trvať. V zmysle § 333 CSP neodkladné opatrenie zanikne, ak uplynul čas, na ktorý bolo nariadené.

10. Na základe citovaného zákonného ustanovenia a predmetných časových súvislostí je nepochybné, že už v čase predloženia veci odvolaciemu súdu v dotknutej časti neodkladné opatrenie zaniklo. To znamená, že hoci v danom rozsahu rozhodnutie formálno-právne existuje, nespôsobuje žiadne právne účinky.

11. Aktuálna právna úprava neobsahuje úpravu identickú, či obdobnú s úpravou § 218 ods. 1 písm. e/ O.s.p., v zmysle ktorej bola dôvodom odmietnutia odvolania (aj) skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie zaniklo inak. Bez ohľadu na tento nedostatok výslovnej právnej úpravy je nutné vychádzať zo samotného účelu odvolacieho konania, ktorým je prieskum vecnej správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie. Naplnenie daného účelu je (logicky) vylúčené, pokiaľ napadnuté rozhodnutie už neexistuje; t.j. nevyvoláva žiadne právne účinky. Nadväzane je nutné odvolanie proti takémuto rozhodnutiu odmietnuť.

12. Z hľadiska právneho základu ide o naplnenie predpokladov definovaných v článku 3 ods. 1 základných princípov CMP, resp. v článku 4 ods. 1 Základných princípov CSP; t.j. o analogické použité ustanovenia zákona (v tomto prípade § 386 CSP), ktoré upravuje vec čo do obsahu a účelu najbližšie posudzovanej právnej veci.

13. V záujme komplexnosti krajský súd dodáva, že ku zhodnému záveru dospela právna teória a súdna prax aj v období účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, kedy nebola jeho súčasťou možnosť odmietnutia (v tom čase zamietnutia) odvolania z titulu, že napadnuté rozhodnutie zaniklo inak. Bližšie napr. Občianský súdny rád, Komentár, II. díl, kolektív autorov pod vedením Handla a Rubeše, Panorama Praha, 1985, str. 83 práve vo vzťahu k predbežnému opatreniu (dnes neodkladnému opatreniu) na časovo obmedzené obdobie, ktoré zaniklo pred rozhodnutím odvolacieho súdu.

14. Odvolatelia opodstatnene namietajú nedostatočnosť a až formulárovitosť odôvodnenia napadnutého uznesenia. Okresný súd svoje rozhodnutie konkrétne takmer vôbec nevysvetlil; aké-také konkrétnejšie konštatovanie je obsiahnuté iba v bode 8. odôvodnenia preskúmaného rozhodnutia a aj to je výrazne nepresvedčivé. V konečnom dôsledku tak ide o odôvodnenie, ktoré by mohlo byť „použité“ v akejkoľvek veci týkajúcej sa úpravy styku rodičov a detí; čo však rozhodne odporuje právu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ako súčasť základného práva na spravodlivý proces, resp. ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu. Len na dokreslenie krajský súd dodáva, že neobstoja ani citované, či označené zákonné ustanovenia (§ 367 ods. 1 a § 367 ods. 3 CMP), ktoré sa na prejednávajúcu vec vôbec nevzťahujú. Okresný súd taktiež pri vydávaní rozhodnutia nechal bez povšimnutia zásadnú skutočnosť, že cca 2 týždne od daného momentu najstarší syn E. nadobudne plnoletosť.

15. Nedôsledným bol i postup okresného súdu predchádzajúci vydaniu napadnutého uznesenia. Predošlé rozhodnutie o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia bolo odvolacím súdom zrušené dňa 30.10.2019 (sp. zn. Krajského súdu v Žiline 10CoP/54/2019) a okresnému súdu bol spis zaslaný/vrátený 7.11.2019. Okresný súd/konajúca sudkyňa dňa 27.11.2020 vyžiadala správu od kolízneho opatrovníka ohľadne zistenia názoru detí k otázke stretávania sa s otcom, ktorú správu ÚPSVaR - dokonca v širšom rozsahu - takmer obratom zaslal 30.11.2020. Okresný súd nielenže vydal napadnuté rozhodnutie takmer o pol roka neskôr, ale ani na túto správu kolízneho opatrovníka nijako v odôvodnení nereagoval.

16. V zásade možno konštatovať, že okresný súd po zrušujúcom rozhodnutí rozhodoval opätovne bez akéhokoľvek relevantnejšieho doplnenia skutkových podkladov a ani na ten jediný podklad, ktorý počas vyše 8-mesačného konania zadovážil, napokon neprihliadal. Vzhľadom na odstup času a osobitosti konania o neodkladných opatreniach (navyše vo veciach v starostlivosti o maloleté deti) by bolo možné vysloviť, že sa aktuálne nejedná o v poradí druhé rozhodnutie o tých istých (identických) skutkových

okolnostiach, a teda, že nie je vylúčené zrušenie i v súčasnosti posudzovaného rozhodnutia (§ 390 CSP). Krajský súd však aj s poukazom na doterajší spôsob prejednávania veci okresným súdom uprednostnil iniciatívne vykonanie nevyhnutných šetrení za účelom osvedčenia rozhodných skutočností a o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bezprostredne rozhodol. Uvedené sa - prirodzene - prejavilo na relatívne dlhšom trvaní odvolacieho konania.

17. Ako už je konštatované vyššie, najstarší syn E. dosiahol krátko po rozhodnutí okresného súdu - dňa XX.X.XXXX - plnoletosť, ktorým dňom už nie je právne prípustné rozhodovať vo vzťahu k nemu o úprave práv a povinností rodičov. Nadväzne krajský súd v časti týkajúcej sa úpravy styku od septembra 2020 vo vzťahu k E. uznesenie okresného súdu zrušil a konanie o neodkladnom opatrení zastavil.

18. Len pre úplnosť dodáva, že E. v rámci odvolacieho konania predložil oznámenie o zmene priezviska, vrátane rozhodnutia Okresného úradu Námestovo z 26.8.2020 o povolení zmeny z priezviska B. na priezvisko M..

19. Zo správy kolízneho opatrovníka, žiadanej ešte pred rozhodnutím okresného súdu, je zrejmé, že (v tom čase ešte všetci traja) maloletí sa vyjadrili v otázke stretávania s otcom negatívne a o stretnutia s ním nemali záujem. Najstarší E. uviedol, že s otcom sa stretávať nechce, lebo ublížil jemu a celej rodine; najmladší Q. nechotu stretávať sa odôvodňoval strachom z otca.

20. Z vyjadrení všetkých zainteresovaných v odvolacom konaní vyplynulo, že vo veci starostlivosti o maloleté deti B. je už dlhšie aktívny ÚPSVaR, ktorý (aj) prostredníctvom spolupracujúcich inštitúcií poskytuje rodine odborné poradenstvo. Krajský súd nadväzne vykonal doplňujúce šetrenia, v rámci ktorých pomerne intenzívne komunikoval z ÚPSVaR, Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP) a Občianskym združením TENENET.

21. Z jednotlivých priebežných správ Občianskeho združenia TENENET je zrejmé, že už dlhodobejšie (niekoľko mesiacov) sú vykonávané opatrenia s rodičmi na úpravu rodinných a sociálnych pomerov dieťaťa. Rodičia s občianskym združením spolupracujú a dotknuté termíny dodržiavajú. Hoci u oboch bol zaznamenaný progres, tento nie je dostatočný. U otca jeho úroveň výrazne ovplyvňuje emocionálna nestabilita a nekonzistentnosť postojov, či jeho správania. Je veľmi náročné upriamiť otcovu pozornosť na neho samotného a dosiahnuť náležitú mieru sebareflexie. Má tendenciu stavať sa do role obeť a pozornosť presmerovávať k matke, ktorú označuje za manipulátorku. Rovnako u matky nastal progres v rodičovských zručnostiach, ale jej kompetencie sú značne podmienené aktuálnym prežívaním. Z jednotlivých správ zároveň vyplynulo, že matke sa nedarí s deťmi o otcovi komunikovať a bezprostredný priebeh stretnutí necháva na samotných maloletých.

22. Z vyjadrenia psychológa, ktorý vykonával poradenstvo prioritne s maloletými deťmi, mal odvolací súd osvedčené, že progres v ich prístupe a spracovaní celej situácie je len veľmi pozvoľný a je nevyhnutné pokračovanie príslušných opatrení. U maloletých (aktuálne osobitne Z., ktorý akoby v dotknutých otázkach prebral rolu lídra medzi synmi) je výrazne badateľný odpor k stretávaniu sa s otcom a v určitej miere aj k úkonom iných inštitúcií, či osôb, ktoré v danom procese participujú. Len veľmi neochotne akceptujú poradenstvo, resp. dôsledky a „povinnosti“, ktoré pre nich z uvedeného vyplývajú.

23. Nielen stretávanie sa otca s maloletými synmi (aktuálne už len Z. a Q.), ale vôbec ich komunikácia dospeli do štádia, kedy je nevyhnutná ingerencia štátu prostredníctvom jeho orgánov a inštitúcií. Pri zvolení spôsobu a formy takéhoto zákonom predpokladaného zásahu je nutné vnímať individuálne okolnosti a aktuálny stav, ktoré sú vo vzťahoch otca s maloletými dané. Za terajšej situácie takmer absolútneho odmietania stretnutí maloletými je nariadenie „obvyklého“ neodkladného opatrenia (čo do formy i rozsahu), ku ktorému prikrčil okresný súd, vo svojich dôsledkoch kontraproduktívne, keďže jeho naplnenie by bolo možné len núteným výkonom rozhodnutia (a to nielen v zmysle právnom, ale i faktickom).

24. Krajský súd považuje za jednoznačne nutné pokračovanie výchovných opatrení, ktoré v doterajšom štádiu boli realizované „len“ na základe aktivity kolízneho opatrovníka. Je zrejmé, že bez náležitej odbornej podpory tak rodičia, ako ani maloletí Z. s Q. nedokážu otázky stretnutí vyriešiť.

25. Bez ohľadu na rozvod manželstva rodičov (a s tým spojené takmer totálne rozvrátenie ich vzájomných - aj partnerských - vzťahov) obaja naďalej sú nositeľom rodičovských práv a povinností k svojim maloletým deťom a pri ich reálnom výkone sú povinní navzájom kooperovať. Samozrejmosťou súvislosťou tejto kooperácie je sústredenie sa na otázky rodičovstva a predovšetkým na záujem maloletých detí, a nie na minulosť ich partnerského vzťahu. Z osvedčených okolností vyplýva, že dotknuté zameranie/smerovanie nie je dostatočné osvojené ani jedným z nich.

26. Z daného titulu krajský súd - napriek už aj konkrétnym správaním prezentovanej akceptácií odborného poradenstva - uložil obom rodičom výchovné opatrenie spočívajúce v psychologicko-sociálnom poradenstve. Za terajšej situácie, zohľadňujúcej aj obmedzenia vyvolané opatreniami v súvislosti s ochorením Covid-19, nestanovil krajský súd presne časovo ohraničené trvanie výchovného opatrenia, ale uložil rodičom povinnosť podrobiť sa dotknutým úkonom v počte 15 vo vzťahu ku každému z rodičov. Vylúčené - samozrejme - nie sú ani spoločné formy poradenstva; v niektorých aspektoch sa dokonca javia ako žiaducejšie.

27. Bezprostrednú realizáciu týchto opatrení zabezpečí ÚPSVaR/kolízny opatrovník - § 37 ods. 2 písm. d/ zákona o rodine v spojení s § 73 ods. 2 písm. b/ bod 10 a § 73 ods. 4 zákona č. 503/2005 Z.z. Je na jeho zvážení, či v tejto spojitosti bude postupovať „vo vlastnej réžii“ alebo využije spoluprácu s príslušnými inštitúciami (napríklad aj ako pokračovanie doterajšieho pôsobenia). Povinnosťou rodičov bude pokyny ÚPSVaR rešpektovať a na stanovené stretnutia, či iné formy pomoci/poradenstva sa dostaviť.

28. Za určite veci prospešné krajský súd považuje tiež prípadné proaktívne správanie rodičov, ktorí bez ohľadu na uložené výchovné opatrenia aj iniciatívne vyhľadajú odbornú pomoc, resp. konzultáciu. Nemusí nutne ísť priamo o psychologické poradenstvo, do úvahy prichádzajú i rôzne formy mentálnych tréningov. U otca sa javí ako vhodné uprednostnenie takéhoto druhu odbornej pomoci pred pomocou právnou (z obsahu jednotlivých procesných úkonov, ako aj ich formy je zrejmé, že táto pretrváva, hoci formálne sú úkony označované ako vykonávané priamo otcom). Len na okraj krajský súd v tejto spojitosti dodáva, že vo veciach starostlivosti o maloleté deti súdy konajú z úradnej povinnosti a (vyslovene) právne otázky ani nie sú tými určujúcimi. Navyše, otcova (minimálne nepriamo prezentovaná) predstava v tom zmysle, že na skutočné vyriešenie problémov v kontaktoch s jeho maloletými synmi bude postačovať samotné súdne rozhodnutie (či už o neodkladnom opatrení alebo vo veci samej) je veľmi zjednodušená. Bez náležitej stabilizácie vzťahov medzi ním a synmi sa reálne naplnenie kontaktov dá očakávať len veľmi ťažko.

29. Taktiež matke krajský súd doporučuje aj mimo výchovného opatrenia venovať sa zdokonaľovaniu svojich rodičovských zručností a vyvarovať sa situáciám, kedy jej rodičovské role preberajú synovia. V danej spojitosti krajský súd zdôrazňuje nezastupiteľnú úlohu matky (nielen) v procese stretávania sa otca s deťmi, ktorú rolu matka aktuálne nevyužíva, resp. nenapĺňa. Rozhodne nemožno akceptovať, že otázky bezprostredného priebehu doterajších stretnutí necháva na rozhodnutí, či vôli synov. Nielen zo súvisiaceho vyjadrenia je zrejmé, že hoci matka formálne deklaruje, že nijako stretnutiam nebráni (resp. ich až podporuje), jej faktický prístup vyznieva v nemalej miere opačne. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je síce prioritným ich (najlepší) záujem; uvedené však neznamená, že rodič/rodičia sa majú podriaďovať vôli, či skôr nálade maloletého dieťaťa. Naopak, je prirodzené, že rodič usmerní dieťa aj iným spôsobom, ako je bezprostredná predstava dieťaťa.

30. Uvedené aktuálne platí osobitne vo vzťahu k maloletému Z.. Ten je vo veku, ktorému je vlastná značná miera odporu k autoritám (niekedy až rebelantstvo). Avšak nespracovanie, či ani len náležité nerozdiskutovanie otázok vzťahu k biologickému otcovi v ich relevantnej šírke môže predstavovať hrozbu psychickej nestability práve v tomto pre dospelujúceho jedinca emočne komplikovanom období. Na konštatovanom nič nemení to, že maloletý Z. sa navonok snaží - detsky sebavedomým spôsobom - záležitosť prezentovať ako pre neho uzavretú.

31. Matka musí byť schopná zvládnuť aj „súboje“ so synmi. Rola rodiča, ktorému je dieťa zverená do osobnej starostlivosti, je absolútne zásadná. Jeho povinnosťou je dieťa ku stretnutiam s druhým rodičom viesť a v prípade ich konkrétneho výkonu aj náležite pripraviť, predovšetkým duševne a emocionálne. Schopnosť rodiča vytvoriť reálne podmienky pre naplnenie kontaktu s druhým (biologickým) rodičom je pritom významná i z hľadiska spôsobilosti daného rodiča byť tým, kto má zodpovednosť za bezprostrednú každodennú starostlivosť o dieťa; t.j. spôsobilosti byť určujúcim subjektom v procese celkového osobnostného vývinu dieťaťa. Nedostatky v danej spôsobilosti môžu v konečnom dôsledku viesť až ku zmene rozhodnutia o osobnej starostlivosti o maloleté dieťa (§ 25 ods. 4 Zákona o rodine). Tieto všetky súvislosti si matka zatiaľ dostatočne neuvedomuje.

32. Ako už bolo uvedené vyššie, je nevyhnutná naďalej odborná intervencia aj vo vzťahu k maloletým. Taktiež u nich - podobne ako u otca - je prítomná určitá zjednodušená predstava. Nepresne sa domnievajú, že ak budú kontakty s otcom odmietať a nariadené opatrenia ignorovať (doslova až sabotovať), budú tým vyriešené všetky záležitosti týkajúce sa ich vzťahu s otcom. Nespracovanie všetkých (širších) dimenzií vzťahu s otcom (o stabilizácii aspoň ich základných rámcov ani nehovoriac)

prítom predstavuje výrazné ohrozenie skutočne plnohodnotného (predovšetkým duševného) vývinu maloletého jedinca.

33. Z daných dôvodov krajský súd uložil taktiež maloletým povinnosť naďalej sa podrobovať odbornému (zrejme prioritne psychologicko-sociálnemu) poradenstvu. Rovnako v tomto prípade je subjektom určujúcim konkrétne spôsoby a formy priebehu poradenstva ÚPSVaR Námestovo; eventuálne v spolupráci s inými inštitúciami. Osobou zodpovednou za prítomnosť detí na jednotlivých stretnutiach, resp. aktivitách stanovených v rámci poradenstva je matka, ktorá má deti zverené do osobnej starostlivosti.

34. Po vykonaní určeného počtu poradenských aktivít zašle ÚPSVaR Námestovo okresnému súdu správu o priebehu dotknutého poradenstva. V závislosti od jeho výsledkov je namieste, aby okresný súd bezprostredne reagoval či už napr. predĺžením predmetných výchovných opatrení alebo ich modifikáciou.

35. Vzhľadom na už dlhodobo pretrvávajúci neakceptovateľný stav - vo svojej podstate - až úplnej neexistencie stretnutí otca s maloletými synmi, krajský súd zároveň výslovne rozhodol o stretávaní sa otca s nimi na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny Námestovo, prípadne na inom mieste určenom dotknutým štátnym orgánom. Zatiaľ (aj vzhľadom na širšie spoločenské - prioritne zdravotné - súvislosti) v rozsahu 2 krát po jednej hodine v mesiaci. Nepôjde prítom o stretnutia, pri ktorých bude zástupca ÚPSVaR „len“ prítomný, ale o stretnutia, do ktorých bude príslušný pracovník aktívne zasahovať; v prípade úvodných stretnutí ich dokonca odborne viesť, či usmerňovať. Väzby medzi maloletými a otcom sú v súčasnosti prakticky úplne pretrhnuté. Opätovné nadviazanie kontaktu tak, aby tento splnil podnetný vplyv a pôsobenie otca pri rozvoji maloletých Z. a Q., vyžaduje nielen veľmi miernu postupnosť, ale aj prítomnosť odborne kvalifikovanej osoby, ktorá je spôsobilá požadovaným spôsobom usmerniť priebeh stretnutí.

36. Termín a miesto jednotlivých stretnutí určí bezprostredne ÚPSVaR a rodičom ho oznámi najneskôr 3 dni pred konaním stretnutí. Aj v tomto prípade osobou zodpovednou za prítomnosť maloletých detí na jednotlivých stretnutiach je matka. Taktiež o priebehu (asistovaných) stretnutí podá ÚPSVaR okresnému súdu správu, a to raz štvrťročne.

37. Dotknutá úprava je (predbežne) nariadená do právoplatného rozhodnutia vo veci samej. Nie je však vylúčené ešte v priebehu konania ani nariadenie iného neodkladného opatrenia, resp. modifikácia aktuálne nariadeného neodkladného opatrenia. V danej spojitosti krajský súd však opakovane zdôrazňuje, že úlohou okresného súdu bude predovšetkým začať (intenzívne a reálne) konať v merite veci tak, aby stav právnej neistoty bol odstránený.

38. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e dovolanie prípustné.